

27.02.2017

Stj/1

§ 213

Erivapauden myöntäminen terveyskeskuslääkärin virkaan vaadittavasta kielitaidosta

HEL 2017-001424 T 01 01 01 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Marcus Rantalan ehdotuksesta.

Esittelijä

va. apulaiskaupunginjohtaja
Pia Panhelainen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää myöntää erivapauden sosiaali- ja terveystieteiden palvelualueiden lääkäripalvelujen terveyskeskuslääkärin virkaan vaadittavasta kielitaitovaatimuksesta siten, että vakanssia numero 042144 työavaimella 45-1409-15 täytettäessä ei vaadita ruotsin kielen tyydyttävää suullista taitoa.

Esittelijän perustelut

Sosiaali- ja terveystieteiden virastossa oli 11.1. - 9.2.2016 haettavana palvelualueiden lääkäripalvelujen kolme terveyskeskuslääkärin virkaa. Virkoja haki kolme lääkärin kelpoisuusehdot täyttävää hakijaa. Kahdella hakijalla oli myös vaadittava ruotsin kielen tyydyttävä suullinen taito ja heidät valittiin virkoihin. Kolmannella hakijalla ei ole ruotsin kielen tyydyttävää suullista taitoa. Kyseessä olevan kolmannen viran kielitaitovaatimuksesta on haettu erivapautta (liite 1).

Terveystieteidenhuoltolain (1326/2010) 6 §:n 1 mom. mukaan kaksikielisen kunnan on järjestettävä terveystieteidenhuollon palvelunsa suomen ja ruotsin kielellä siten, että asiakas ja potilas saavat palvelut valitsemallaan kielellä. Kielilain (423/2003) 10 §:n 1 mom. mukaan kaksikielisessä kun-

nallisessa viranomaisessa jokaisella on oikeus käyttää suomea tai ruotsia. Viranomaisen on lisäksi järjestettävä asiassa kuultavalle mahdollisuus tulla kuulluksi omalla kielellään, suomeksi tai ruotsiksi. Jos jollakulla on lain mukaan oikeus käyttää omaa kieltään, mutta viranomaisen kieli tai asian käsittelykieli on toinen, viranomaisen on kielilain 18 §:n 1 mom. mukaan järjestettävä maksuton tulkkaus, jollei se itse huolehdi tulkkauksesta. Julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta annetun lain (424/2003) 2 §:n mukaan viranomaisen on koulutusta järjestämällä ja muilla henkilöstöpoliittisilla toimilla huolehdittava siitä, että sen henkilöstöllä on riittävä kielitaito viranomaisen tehtävien hoitamiseksi kielilaissa ja muussa lainsäädännössä asetettujen vaatimusten mukaisesti. Lain 3 §:n mukaan virkaa täytettäessä ja muuhun palvelusuhteeseen otettaessa on varmistauduttava siitä, että palvelukseen otettavalla on työtehtävien edellyttämä kielitaito. Lain 5 §:n 2 mom. mukaan jos lailla tai lain nojalla ei säädetä kunnallisten viranomaisten henkilöstön kielitaitoa koskevista kelpoisuusvaatimuksista, niitä voidaan asettaa kuntalain mukaisessa järjestyksessä.

Kaupungin hallintosäännön 24 §:n mukaan viranhaltijoilta ja työntekijöiltä vaadittavasta kielitaidosta on voimassa, mitä erikseen on säädetty ja kielitaitosäännössä määrätty. Virastojen ja laitosten on osoitettava riittävä määrä suomen ja ruotsin kieltä taitavia henkilöitä kielilaissa tarkoitetun kielellisen palvelutason ylläpitämiseksi. Virastojen ja laitosten on varmistettava koulutusta järjestämällä, opintoja tukemalla ja palvelukseen otettavien kielitaitoon huomiota kiinnittämällä, että henkilöstöllä on lain edellyttämä kielitaito. Kaupungin kielitaitosäännön 2 §:n mukaan muun kuin viraston ja laitoksen päällikön, osastotasaisen yksikön päällikön ja kaupunginsihteerin kielitaitovaatimuksen asettaa viraston tai laitoksen päällikkö tai hänen määräämänsä.

Sosiaali- ja terveysviraston virastopäällikkö on 11.4.2014 § 104 päättänyt pysyväisohjeesta, jonka mukaan terveysasemien terveyskeskuslääkärin virkojen kelpoisuusvaatimuksena on kielitaitovaatimuksen osalta suomen kielen hyvä suullinen ja kirjallinen taito sekä ruotsin kielen tyydyttävä suullinen taito. Kielitaitosäännön 5 §:n mukaan kaupunginhallitus voi perustellusta syystä tehtävään ottavan esityksestä myöntää erivapauden tai lievennyksen tämän säännön perusteella vaadittavasta kielitaidosta. Kaupungin kielitaitosääntöä ja hallintosäännön 24 §:ää koskevien täydentävien ohjeiden mukaan julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavaa kielitaitoa koskevassa laissa ei ole säännöksiä kuntien henkilöstön kielitaitoa koskevasta erivapaudesta. Kun kunta päättää kielitaitoa koskevista kelpoisuusvaatimuksista, se voi samalla määrätä myös virkojen ja muiden tehtävien kelpoisuusvaatimuksia koskevasta erivapaudesta tai lievennyksestä. Erivapaus voidaan myöntää esim. silloin, jos asetettujen kielitaitovaatimusten noudattaminen tehtävää täytettäessä saattaisi olla poikkeuksellisesti epätarkoituksenmukaista ja ne

muodostaisivat esteen tehtävään pääsemiseksi. Näin voi olla, jos kielitaitovaatimukset yksittäistapauksessa ovat tarpeettomia tehtävän hoitamiseksi ja hakijalla muutoin olisi hyvät edellytykset tehtävän menestykselliseen hoitamiseen. Esimerkiksi ulkomaalaisen hakiessa palvelukseen saattaa olla erityisiä syitä poiketa yleisistä vaatimuksista.

Sosiaali- ja terveystieteiden erivapaushakemuksen mukaan palvelualueiden lääkäripalvelujen kyseessä olevaan kolmanteen terveyskeskuslääkärin virkaan on ollut hakija, jolla ei ole vaadittavaa ruotsin kielen tyydyttävää suullista taitoa, mutta muut kelpoisuusehdot täyttyvät. Kyseessä oleva lääkäri on saanut laillistetun lääkärin oikeudet Suomessa vuonna 2005 ja on erikoistumassa geriatriaan. Hän on toiminut Helsingin terveysasemilla yli kaksi vuotta ja sairaaloissa yli kaksi vuotta. Palvelualueiden lääkäripalveluissa hän on toiminut yli viisi vuotta. Hän on suorittanut työtehtävistään moitteita. Hänen lääkärin taitonsa, kokemuksensa ja osaamisensa sekä laaja tuntemuksensa Helsingin terveydenhuollon palvelujärjestelmästä tekee hänestä sopivan toimimaan palvelualueiden lääkäripalvelujen terveyskeskuslääkärinä.

Sosiaali- ja terveystieteiden palvelualueiden lääkäripalvelujen terveyskeskuslääkärin potilaita ovat Helsingin kotihoidon asiakkaat sekä kaupungin palvelutalojen ryhmäkotien asukkaat. Kotihoidon asiakkaista noin 7 % oli ruotsinkielisiä vuonna 2016. Helsingin kaupungilla ei ole ruotsinkielisille tarkoitettuja palvelutalojen ryhmäkoteja. Ruotsinkielisten ryhmäkoti- ja siihen liittyvä lääkäripalvelu järjestetään ostopalveluna. Palvelualueiden lääkäripalveluissa toimii 19 lääkärinä, joilla on vaadittava ruotsin kielen vähintään tyydyttävä suullinen taito. Ruotsia äidinkielenään puhuva terveyskeskuslääkäri on aloittanut vakinaisessa virassa vuoden 2017 alusta ja toinen aloittaa keväällä 2017. Ruotsinkielisille potilaille voidaan aina turvata lääkäripalvelut ruotsin kielellä.

Apulaisoikeuskansleri on tehnyt 29.4.2016 päätöksen tilanteesta, jossa henkilö nimitettiin apulaisylilääkärin virkaan kokonaisarviointin perusteella ilman, että hänellä oli kielitaitovaatimukseksi asetettua tyydyttävää ruotsin kielen suullista taitoa. Päätös on liitteenä 2. Apulaisoikeuskansleri on katsonut, että erivapautta vaadittavasta kielitaidosta olisi tullut hakea ennen virkaan nimittämistä.

Päätösehdotuksessa mainittu vakanssi on täytetty ennen erivapauden myöntämistä. Erivapauden hakeminen perustuu apulaisoikeuskanslerin päätökseen.

Lähtökohtaisesti valinta virkaan on tehtävä kaikki kelpoisuusehdot täytävistä hakijoista. Kelpoisuusvaatimuksista voidaan poiketa vain yksittäistapauksessa. Sosiaali- ja terveystieteiden erivapaushakemuksen mukaan terveyskeskuslääkärin virkaa (vakanssinumero 042144, työ-

27.02.2017

Stj/1

avain 45-1409-15) hakeneella lääkärillä ei ole vaadittavaa ruotsin kielen tyydyttävää suullista taitoa. Erivapaushakemuksen mukaan henkilö on muuten pätevä lukuun ottamatta vaatimusta ruotsin kielen tyydyttävästä suullisesta taidosta. Erivapaushakemuksesta ilmenee, että ruotsinkielisen väestön palvelut ja oikeus käyttää omaa kieltään ovat palvelualueiden lääkäripalveluissa turvattavissa muilla tavoin. Koska virkoihin kahden valitun kielitaitovaatimuksen täyttävän lääkärin lisäksi ei ole ollut muita kaikki kelpoisuusehdot täyttäviä hakijoita ja kysymyksessä oleva kolmas hakija on tehtävissään kokenut sekä suoritunut niistä moitteitta, kelpoisuusvaatimus ruotsin kielen osalta johtaisi tässä tapauksessa epätarkoituksenmukaiseen lopputulokseen. Näin ollen kokonaisarviointin perusteella terveyskeskuslääkärin virkaan voidaan poikkeustapauksessa nimittää henkilö, jolla ei ole kielitaitovaatimukseksi asetettua tyydyttävää ruotsin kielen suullista taitoa. Erivapauden myöntämiselle ei voida katsoa olevan estettä tässä tapauksessa.

Asia on valmisteltu yhteistyössä kaupunginkanslian oikeuspalvelujen ja henkilöstöosaston kanssa.

Esittelijä

va. apulaiskaupunginjohtaja
Pia Panhelainen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sosiaali- ja terveystieteiden esitys HEL 2017- 1424
- 2 Päätös 29.4.2016, apulaisoikeuskansleri

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Virkaan valittu
Sosiaali- ja terveystieteiden
Kaupunginkanslia